

**Clavis Aurea Thesauri Partheno-Carmelitici, Sive
Dissertatio Historico-Theologica, Referans atque
Exponens Antiquitatem & originem, confirmationem ac
propagationem, beneficia ac privilegia, gratias & ...**

Paulus <Ab Omnibus Sanctis>

Viennæ Austriæ, 1669

X. Primum Confraternitatis sacri Scapularis beneficium, illis Deiparæ
verbis: In quo quis moriens, æternùm non patientur incendium,
comprehensum expenditur, & in quo sensu hæc propositio ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64293](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64293)

tercessione mediante, unquam patranda. V. Admiranda divinaque subsidia, solatia, favores, quos in cunctis animæ ac corporis periculis, difficultatibus, tentationibus, afflictionibus, mortis maximo tempore, atque in purgatorij tormentis, mediâ hæc veste ac Mariana devotione Confratres fideles erant recepturi.

CAPUT X.

Primum Confraternitatis sacri Scapularis beneficium, illis DEIPARÆ verbis, in quo quis moriens æternum non patietur incendium, comprehensum, expenditur, Sin quo sensu hæc propositio verificetur exponitur.

55.

Adducuntur sinistrae quaedam horum verborum interpretationes.

Lib. 3. §. 13.
num. 16. &
17.

ALTIOREM merentur speculationem ac profundiorem exigunt indagationem verba illa, quibus in præfata revelatione sanctissima Virgo S. SIMONEM allocuta est: in quo quis moriens æternum non patietur incendium; ne in illorū expositione ab orthodoxa ac communi Ecclesiæ, ac Sanctorum Doctrina quis deviet. Sinistras & à veritate Privilegij dissonas nonnullorum interpretationes primùm proponemus ac discutiemus, ac deinde legitimum ac germanum eorundem verborum sensum trademus ac subjungemus.

Paulus Zehentner in *Promontorio male spei* adducit sinistram, imò temerariam, quæ à nonnullis in propriam perniciem adhiberi possit, expositionem his verbis: [Felices, & ter quaterque beatos, affirmabit aliquis omnes illos mortales, qui ex pio erga DEI Matrem affectu, ejus sibi SCAPULARE ad pectus, humerosque suspendunt, ab ejusdem Fratribus, Carmelitis acceptum; licet enim improbilissimi sint, & homines patibularij, digni ob facinora non tantum laqueo, sed rotâ quoque & rogo, imò & inferis; perire tamen non possunt, neque misera alterius Orbis æternitate, cum damnatis puniri. Quin potius necesse est, ut per efficacissimam MARIÆ intercessionem, saltem ultimo vitæ articulo redeant ad pœnitentis animi frugem, DEIque sui seram quidem, sed sinceram amicitiam. Ita edixisse

dixisse gloriosam Virginem, SCAPULARE, quod communicavit S. SIMONI, jam sæpius repetito, *signum esse salutis, fœdus pacis & pactû sempiterni, in quo quis moriens non æternum patietur incendium*: neq; amplius pollicitationem suam infringere, non retractare verba, non revocare sententiam. Deniq; sibi constare MARIAM, & veracem esse, quia veritatis Mater est.

Quæ omnia nihil aliud sunt, quam novi fulcri substructio, pro stabilienda multorum consuetudine impiorum, resipiscentiam suam & conversionem protrahentium ad moriendi necessitatem. Ita non unus sed plures improbi sibi occidunt, sæpè fatales in perniciem suam Musici. Quod enim *Theodorus* olim apud Plutarchum questus fuit, se doctrinam suam auditoribus dextera porrigere, sed illos sinistra accipere, sinistra intelligere, & benè dicta in partem malam accommodare: id ipsum multis obijcere potest sanctissima Virgo, quod promissionem suam SCAPULARI annexam, nimis laxè & contra pollicentis mentem explicent; quæsi verò nemo scenerator, nemo adulter, homicida nullus, aut quisquis alius gravium flagitiorum pertinax amator, æternum possit interire: si cum pia erga DEI parentem fiducia, SCAPULARE corpori suo appendulum circumgestaverit, eoque velut Mariano insigni mortem suam obsignaverit. Qui sensus quemadmodum humanæ malitiæ habenas laxat, viamque sternit temeritati ad omne scelus: ita minimè gentium à DEIPARA intenditur; in necessariam Filij sui injuriam.]

REIICITUR & benè & meritò hic prædictorum verborum sensus à præfato Authore & Carmelitis, imò Catholicis universis, tanquam impius, & sacris literis profus oppositus.

SECUNDÒ alij, inter quos P. Lezana (licet is alias quoque at
 saniores afferat expositiones) sic interpretantur illa verbo; ut per
 æternum incendium non in rigore intelligant *sempiternum*, sed *temporale*
diuturnum. Quo sensu dicitur *Genesis* 12. Cap. Circumcisio esse *fœdus*
æternum, id est, diu duraturum. Nempè ad tempora Christi Domini.
 Similiter *Exodi* 12. Cap. Celebratio Agni paschalis vocatur *cultus sem-*
piternus: & Cap. 28. ritus sacerdotalis appellatur *legitimum sempiternum*,
 & tamen hæc temporalia tantum fuère. Multis quoque alijs sacrae Pa-
 ginæ exemplis demonstrari potest per *æternum* vulgatissima phrasi sæ-
 pius intelligi non id duntaxat, quod sine caret, verum etiam quod
 diuturno

Plutar. in
 Apoph.

Lib. de Pa-
 tronat. Ma-
 riano cap.
 5. num. 13.

Nonnulli
 per æternū
 incendium,
 intelligi

volunt té-
porale di-
urnum,
feu diur-
num pur-
gatorij i-
gnem.

Sed hæc
interpreta-
tio admit-
tenda mi-
nimè vide-
tur, ob er-
roris, què
inducere
posset, pe-
riculum.

Aliæ quo-
rundam
expositio-
nes refel-
luntur.

diuturno atque indeterminato durat tempore. Ac proinde juxta hanc expositionem, idem erit *eternum non pati incendium*, ac diuturnum non pati purgatorij ignem. Quo sensu accepta illa DEIPARÆ promissio coincidit cum privilegio dicto *Bulle Sabbathine*, à Sede Apostolica sapius comprobato. Quod scilicet Beatissima Virgo MARIA animas Fratrum ac Confratrum, post eorum obitum, si in gratia decesserint, suis precibus suffragijsque adjutura, & è purgatorij incendijs liberatura sit, Sabbatho post eorum obitum.

Nihilominus hæc admittenda minimè videtur interpretatio quippè, quæ à littera & communi loquendi usu nimium aberat. Verba enim illa, *eternum incendium* simpliciter sonant ignem inferni, nequam extinguendum; alioqui posset quis verba Christi Domini Matth. 25. *Ite maledicti in ignem æternum*, de igne purgatorij diuturno exponere, qui tropice diceretur *æternus*. Quapropter etiam aliquando *eternum* pro *diuturno* usurpetur; id tamen minimè puto licitum quando de purgatorio & inferno sermo est, ob periculum erroris, cum auditoris animus ambigere posset, propianè an figurata foret locutio. Denique nescio, an clariùs Beatissima Virgo infernum exprimere potuerit, quàm essentialem illius differentiam indicando, appellandoq; *eternum incendium*.

TERTIO posset esse sensus, *eternum non patietur incendium*, id est, *in æternum non patietur incendium*: quali negatio esset universalis, atq; propositio cum hac coincideret, *nullum unquam patietur incendium*. Refellit tamen, & meo judicio, efficaciter hæc interpretatio, præ Sabbathinum privilegium: quòd detentos in purgatorij flammis Confratres asserit adjuvandos, ab eoq; liberandos post obitum, &c. Ergo per sacrum SCAPULARE immunes haud sunt ab omni incendio.

QUARTO dici posset, salvandos Confratres non quidem in sensu composito peccatorum (quod prima videtur asserere expositio) sed quasi per SCAPULARE pristinam recuperent sanctimoniam, quemadmodum per Baptismum, aut poenitentiam justificatus dicitur salvandus, nec æterna passurus incendia.

RELICITVR tamen: est quippe singulare Sacramentorum privilegium, nulli alteri concessum, quòd peccata remittant, & perditam DEI amicitiam restituant. Neque eum sensum legi unquam
apud

apud aliquem è nostris; etsi ab adversarijs fuerit non semel oppositus: quos hinc velim monitos, nec Sacramentorum dignitati, aut efficaciam par à nobis asseri SCAPULARE; nec bonorum operum inde reijci necessitatem, verum potius adstrui, quemadmodum religiosa professio, cui salus promittitur, eadem virtutum opera non respuit, sed ardentius complectitur.

QUINTO interpretantur nonnulli hæc verba, affirmantes Confratres in Scapulari decedentes salvari, si in gratia existant. Hæc expositio vera quidem est, at privilegio minimè congrua. Est quippe privilegium, lex quædam privata, seu præter jus commune concessio, sed commune est omnibus pietatis instrumentis, ut si quis cum illis, & in gratia obierit salvus fiat: nec majus esset sacri SCAPULARIS, quam lecti, in quo æger decumberet, privilegium: siquidem in lecto moriens, gratiâ sanctificante præditus æternum non pateretur incendium. Hæc proinde interpretatio valde est inadequata, cum beneficium Principis evertat: quod interpretandi genus, ne quidem in humanis legibus, concessisq; à terreno Principe privilegijs, jura patiuntur, quare alia requirenda expositio est, quæ & cum receptis fidei Catholicæ, ac Sacræ Theologiæ principijs atque regulis cohæreat, & Mariano SCAPULARI aliquid concedat vi promissionis, fœderisq; DEIPARÆ Virginis in ordine ad salutem, quod ex natura sua alioqui non haberet, dico *in ordine ad salutem*, nam dona DEIPARÆ, uti & dilectissimi Filij ejus, eò tendunt potissimam, ut æternam hominum salutem promoveant.

AD legitimum dictæ propositionis sensum sine errore facilius percipiendum, advertendum est *primò*: DEIPARAM Virginem non dixisse, *Accipe hoc Scapulare, quod qui acceperit, æternum non patietur incendium*: sed, *In quo quis moriens, &c.* ita ut gerendum sit ad mortem usq; inclusivè. Ex quo infertur neminem sibi polliceri posse, eò quòd Marianum habitum assumpserit, consecrariè futurum sit, ut salvetur: nam negari potest consecutio, aut in dubium revocari, cum certus minimè sit de perseverantia in habitu suscepto.

ADVERTENDUM est *secundò*: non parum ab invicem differre has duas propositiones: *In quo quis moriens salvabitur*; & *In quo quis moriens damnari non poterit*. Prima enuntiat, quid futurum sit, verum oppositi potentiam non adimit: quam tamen omnem tollit Secunda.

Admonitio
benè ob-
servanda.

Vera, sed
incongrua,
minimèq;
sufficiens
aliorum
interpreta-
tio refuta-
tur.

56.

Nonnulla
observan-
da sunt ad
legitimum
dictæ pro-
positionis
sine errore
percipiend-
um.

Primum affirmamus de sacro SCAPULARI modo infra exponendo: Secundum negamus. quemadmodum enim Theologi prædestinatos sic fore salvandos fatentur, ut ad damnationem in hac vita retineant arbitrij potestatem: haud secus Parthenijs Confratribus ita salus promittitur, ut arbitrij libertas, quâ damnari queant, ipsis non adimatur. quæ duo contradictionem minimè involvunt, nisi dixeris contradictorium esse in homine, dum loquitur, quod silendi retineat potestatem.

Lib. de Parthenat. Mariano. cap. 5. n. 12. § 24.
Quid sit Sac. Scapulare gerere nudè materialiter, seu physicè: quid formaliter seu moraliter, ac spiritualiter?

ADVERTENDUM est tertio ex Lezana, verba illa non esse intelligenda de suscipientibus gestantibusq; sacrum SCAPULARE nudè litteraliter & materialiter, sed formaliter & spiritualiter, id est, observando & satisfaciendo Confraternitatis legibus & obligationibus. quod fufius ac clariùs exponit Irenæus, inquit: [verba illa, in quo qui moriens, non debere intelligi solùm physicè, quasi sufficiat Scapulare physicè duntaxat indutum, perinde ac aliâ veste ornatum mortem opterere, ut de salute sit securus. Etsi enim verò Scapulare eo modo acceptum, quibusdam proficiat (veluti isti desperato, de quo loquitur Petrus Swaningtonus) quod etiam in reliquijs Sanctorum, & alijs rebus pijs nonnunquam contingit, ut nimirum profint aliquibus, qui rerum ejusmodi sacrarum virtutem ignorant, aut non postulant: tamen vi promissionis non existimem ad id teneri DEIPARAM erga Confratres: Nam sic ea contraxit cum B. SIMONE Stockio, ut in signum fœderis pactiq; sempiterni SCAPULARE præfato cum privilegio designaverit. Contractus verò inter civilia, atque è numeris rerum moralium esse nemo nescit, quæ singulari jure pendent à ratione morum principe. Unde infero SCAPULARE non debere solùm assumi physicè, & ut ita loquar, mortuo modo secundum quod est pannus aut vestis, sed etiam moraliter, quatenus signum est fœderis & pacti cum Beata Virgine: signum autem ejusmodi includit relationem aliquam ad B. Virginem, cum qua is contrahit, qui Scapulare induit: ista iterum relatio in mentem revocat datam Virgini fidem, debitumq; vi fœderis obsequium; cui si satisfaciatur Confrater, dicendus est pacti legem implevisse. atque vitè ac debitè, id est moraliter, & non solùm physicè, Scapulare induisse. Si verò Scapulare retineat veluti pannum aliquem, aut vestem, nihil cogitando de fœdere cum DEIPARA: vel B. Virginem, ut debet, minimè colendo, comparandus

duſ erit homini, qui ſummâ diligentiam chartam ſervaret, in qua eſſet deſcriptus contractus cum alio initus, cui tamen non ſatisfaceret: de ſcriptura eſſet ſollicitus, ſed ſcripto renuntiaret. Eadem omnino ratione Confrater Confraternitatis, contractusq; ſignum, quaſi materialiter acceptum ſervaret in corpore, ſed excluderet ab animo. In Scapulari igitur concipimus 1. materiam & formam veſtis ejuſmodi, quod appello aliquid *phyſicum*. 2. ſignum Carmelitici fœderis, cum B. Virgine, quod appello *morale* in ea veſte phyſica. 3. debitum ex tali fœdere obſequium, quod appello *debitum ritum*. Qui primo modo geſtat Scapulare, is ſolum *phyſicè*: qui primo & ſecundo modo, is *phyſicè & moraliter*: denique qui tribus modis enumeratis, is *phyſicè, moraliter & ritè* geſtat Scapulare, dicendusq; eſt ſatisfeciſſe pacto, cui ſua ex parte non deerit DEIPARA.]

His præmiſſis ad germanam legitimamq; præfatorum verborum interpretationem tradendam accedo.

Irenæus præfatus hæc verba, *In quo quis moriens æternum non patitur incendium*, debere ad literam ſic intelligi affirmat, ut qui *ritè* in Scapulari fuerit mortuus, ſit ſalvandus. Dicitur *primò RITE*, cujuſ particule ratio conſtat ex paulò ante dictis. Eſt enim Beatiff. Virgo eam expreſſè non appoſuerit, tamen ſubintelligendam eſſe oſtendimus ex natura contractus cum B. SIMONE *Stockio* initi. Dicitur *ſecundò SALVANDUS*, non quod gloria eandem cum Scapulari, quam cum ſanctitate connexionem habeat: nec parem Scapularis atque Sacramentorum conditionem aſſero; quaſi indifferens ſit morituro, quod Scapulare aſſumat, aut Sacramenta Pœnitentiæ & Euchariſtiæ recipiat: abſit, ut ita mentem atque ſententiam interpreteris meam, quam clarè his terminis explico. Qui *ritè* geſtavit Scapulare, is ſatisfecit ſua ex parte Beatiffimæ Virginis fœderi; cui ea pariter, ut ſatisfaciat, obtinet à DEO ea gratiarum auxilia, quibus Confrater ejuſmodi excitetur ad conterendum, pœnitendum, aliaq; recipienda Sacramenta, quorum beneficio redeat in gratiam cum DEO, vel augeat merita, & priorem juſtitiam. Præterea eidem largietur DEUS per B. Virginem externæ protectionis auxilia, removendo tentationes, aliaq; ſimilia, quæ alioqui periclitanti afferrent moleſtias, ac difficultates: imò & interna, quæ ad reſiſtendum, certandumq; *adverſus principatus & poteſtates, rectores mundi hujus* corroborent.

Si

Scapulare debet geſtari *phyſicè, moraliter & ritè*: *phyſicè*, ut pannus; *moraliter*, ut ſignum fœderis cū B. V. *ritè*, præſtando debitum. B. V. obſequium.

57.

Lib. ſuprà cit. ſect. 1. cap. 3. §. 4. Afferuntur legitimæ hujus propoſitionis interpretationes.

Si quæras quomodo ea excitent auxilia? Remitto ad variam Theologorum sententiam in *prima secunda* legendam, &c.

Præfatorum igitur verborum sensus sic expositus, ut intelligatur de gestantibus *ritè* habitum, adjuvandis per efficaciora gratiarum auxilia ad operandam salutem suadetur.

I. Quod in omni interpretatione retineri debeat proprietas verborum, quamdiu non occurrit contradictio, aut aliquid divine majestati minus congruum, vel divinis decretis oppositum: At hoc in casu nihil apparet ejusmodi, imò eadem doctrina defendi debet in alijs ferè innumeris: Ergo &c.

II. Certum videtur id posse B. Virginem, si id velit; quod item velit evidentiùs dicere non potuit.

III. *Ioannes Grossus* pridem laudatus rem ita interpretatur, in qua *quis moriens aternū non patietur incendiū, id est salvabitur*. Generalis is tunc Ordinis, ad quem spectat, ex concessione summorum Pontificum, expositio dubiorum, si quæ emergant in privilegijs.

Vide Lez-
nam *ib. de*
Patronatu
Mar. c. 5.
n. 11. ubi
ait, esse
optimum
mediū ad
salutem, &
admodū
utile, et si
plura den-
tur alia pa-
riter utilia.

IV. Ea esse debet juris, legis aut privilegij expositio, ut nec extigat Principis concessionem, nec inanem reddat: at seclusa ejusmodi explicatione evanescit tota DEIPARÆ concessio: Ergo ea admitteri debet.

V. Etiam si privilegium strictè quis velit interpretari (quod est contra juris regulam, quæ favores ampliat & principis beneficium latè usurpat) ea tamen lege coerceri debet, restrictio, ut aliquem Scapulari tribuat effectum in ordine ad salutem, qui cæteris rebus, *verb. causa* lecto, vestibus, & alijs, quæ moriturum circumvestiunt, minimè conveniat. Minor autem effectus assignari non potest quia datus fuerit: Ergo &c. Ita *Irenæus loco citato*.

58.

I. part. sect.
9.

Altera ex-
positio *Le-*
onis à S. Io-
anne.

Confrater-
nitatis in-
ter B. Vir-

ALTERAM, affinem tamen præfatæ, interpretationem adducit *Leo à S. Joan.* in suo *Typo seu pictura vestis Religiosæ* his verbis: [*Secunda*, ut subtilior, ita melior (præmiserat aliam diversam à præcedente) facilimè intelligetur; si concipiamus Beatissimam Virginem pactum seu fœdus cum S. SIMONE Generali, cumque universo Carmelitarum Ordine sancivisse: hujus verò affinitatis, seu Confraternitatis signum & notam datum esse SCAPULARE, quod gestamus. Quia porro in hujus virtutem Confraternitatis, per ejusmodi SCAPULARE seu habitum, quasi tesseram initæ, relinquatur speciale ergo Carme-

Carmelitas Virginis patrocinium : & vicissim illius gestatione stem-
matis, palam & aperte proferimus præcipuæ cultum servitutis, quâ
nos, nostraque omnia, voto etiam publicè nuncupato, MARIÆ
Virginis mancipamus. Hinc est, quod eadem benigna parens & mise-
ricordiæ Mater, memor mutæ hujus Confraternitatis, in ultimo
mortalis vitæ momento, à quo potissimum pendet æternitas, &
humana salus periclitatur, speciali patrocinio quemlibet morientem,
qui sacæ Confraternitatis habitum *dignè & laudabiliter* gestaverit, con-
tra ingruentes tunc hostis impetus & tentationes tutabitur; adeoque
peculiari tunc sollicitudine Christum Unigenitum exorabit, ut digne-
tur illi morienti suscitare intimam de peccatis contritionem, sine-
ram à creaturis aversionem & ad Creatorem conversionem : internos
motus ad salutem necessarios ingerere, præstare gratiæ auxilia effica-
cioris : uno verbo, Electorum patrimonium & hæreditatem conce-
dere, gratiam quam vocant finalem seu perseverantiam, cui salus in-
dubitata, certissimè adhæret.

Ex qua quidem doctrina pura ac sincera, non obscure colligi-
tur veritas hujus promissionis, *in quo quis moriens æternum non patietur
incendium*; quantum est videlicet ex parte Beatiss. Virginis, quæ ex
fœdere nobiscum percussio, tam opportuna gratiæ efficacioris reme-
dia morientibus nobis à DEO impetrabit, ut nisi obstinatè resista-
mus, verissima contritione simul & dilectione ad DEUM finaliter
conversi, pœnas inferni, & æternum illud incendium pro certò eva-
dere possimus. Nequè verò necesse est hanc propositionem, *in quo quis
&c.* (cum sit de contingentium numero, & liberum hominis arbitri-
um involvat) in omnibus ad unum suum effectum fortiri : sufficit e-
nim, quod in plerisque obtineat veritatem, & in omnibus, quantum
est saltem ex parte & officio Beatissimæ Virginis : quæ non solum, ut
communis Christianorum Mater, verum etiam peculiariter, ut Soror
Carmelitarum amantissima, ea privilegia impetrabit in mortis ago-
ne ijs, qui dum viverent se illi cultu specialissimo consecrarunt :
cujus specialis cultus & clientelæ nota, signum seu tessera SCAPULARE
est Virginis, quod gestarunt cum speciali itidem virtutum exercitio.]
Hactenus Leo à S. Joanne *lib. cit. scilicet. 9.*

VERUM ne diutiùs hoc loco hæreamus, prætermisissis varijs
aliorum Catholico in sensu expositionibus, unam à permultis tra-
ditam,

ginem &
Carmeli-
tas initæ
signum est
Scapulare.

Quomodo
B. Virgo
juvet mo-
rientes, qui
ejus Sac.
Scapulare
gestarunt,
ut æternum
non patian-
tur incen-
dium?

Specialib9
gratiæ au-
xilijs adju-
vantur, qui
Confratres
sunt B. Vir-
ginis.

Ad hoc ut
propositio
universalis
contingens
vera sit,
satis est, si
in pluribus
& ut pluri-
mum veri-
ficetur.

Aliorum
cōmuniter
recepta in-
terpreta-
tio.

ditam, & ab omnibus communiter receptam solum subjungere
lubet.

Cap. 6.

Ioan. 6. cap.

SS. Eucha-
ristia ex se
habet vir-
tutem con-
ferēdi gra-
tiam ac
gloriam,
nisi à reci-
piēte im-
pediatur.

Ejus virtus
dupliciter
considera-
ri potest.

Hanc propositionem, *in quo quis &c.* in eo planè sensu, propor-
tione tamen semper servata, intelligendam esse volunt, quo multa
aliæ similes, quæ passim in sacris literis occurrunt, in quibus promit-
titur vita & salus æterna, ob quædam opera, quæ tamen sola sine a-
lijs ad salutem minimè sufficiunt: cujusmodi est illa Christi promitten-
tis enunciatio apud Joannem: *Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in
æternum.* Et iterum: *Qui manducat meam Carnem & bibit meum Sanguinem
habet vitam æternam.* Quæ propositiones veritatis sunt, & de fide cer-
tæ: & sic absolute prolata verificantur, non tamen in omni sensu, sed
fano & fidei nostræ principijs congruo. Hinc est, quod multi disci-
pulorum perperam illas capientes abierunt retro, ut refert S. Evan-
gelista, & dixerunt, *Durus est hic sermo, & quis potest eum audire?* Neque
enim sensus est, illum vitam consequi æternam, qui Eucharistico ser-
culo reficitur, si cætera ad salutem necessaria & præscripta negligat:
sed hic potius SS. Eucharistiæ Sacramentum ex se, & ex parte sua
habere virtutem & efficaciam conferendi gratiam & gloriam, nisi ex
parte recipientis ejus impediatur effectus: quod inter alios sacros
Doctores non semel tradit Angelicus Præceptor maximè in 3. parte
quest. 79. art. 3. his verbis: *Dicendum quod virtus hujus Sacramenti potest
considerari dupliciter. Vno modo secundum se, & sic hoc Sacramentum habet
virtutem ad remittendum quæcumq; peccata &c. Alio modo potest considerari
per comparationem ad eum, qui recipit hoc Sacramentum, prout in eo invenitur
impedimentum percipiendi hujus Sacramenti effectum. Quicumq; autem habet
conscientiam peccati mortalis, habet in se impedimentum percipiendi effectum
hujus Sacramenti &c. Et articulo 1. ad 1. Dicendum, inquit, quod hoc
Sacramentum ex seipso virtutem habet gratiam conferendi. Et articulo 7. ad
1. differens de adeptione gloriæ ait: *Dicendum est, sicut passio Christi, in
cujus virtute hoc Sacramentum operatur, est quidem causa sufficiens gloriæ, non
tamen ita, quod statim per ipsam introducatur in gloriam, sed oportet, ut prius
simul compatiamur, ut postea simul glorificemur (sicut dicitur Rom. 8.) in hoc
Sacramentum non statim nos in gloriam introducit, sed dat nobis virtutem per
veniendi ad gloriam, & ideo viaticum dicitur. In cuius figuram legitur 3. Reg.
19. quod ELIAS comedit, & bibit, & ambulavit in fortitudine cibi illius quæ-
draginta diebus & quadraginta noctibus usq; ad montem DEI Oreb.**

Complu-

Complura similia generalia pronunciata in sacris paginis passim
 reperiuntur. De fide, *ut omnis qui credit in ipsum non pereat, sed habeat vi-*
tam eternam. Et iterum, *si confitearis in ore tuo Dominum IESVM, & in*
corde tuo credideris, quod DEVS suscitavit illum à mortuis, salvus eris. Et
 rursum, *Omnis qui credit in illum non confundetur.* Et de Fide ac Baptismo.
Qui crediderit ac baptizatus fuerit, salvus erit. De spe, *nullus speravit in Do-*
mino & confusus est: & ad Rom. spe salvi facti sumus. de invocatione no-
 minis Domini: *omnis quicumq; invocaverit nomen Domini salvus erit.* Et
 de Eleemosyna Tob. 12. *Eleemosyna à morte liberat.* Et iterum Cap.
 4. *Eleemosyna ab omni peccato liberat.* Et Daniëlis 4. cap. *Peccata tua elee-*
mofynis redime, & iniquitates tuas misericordijs pauperum. Et illud Christi
 Servatoris ad avaros phariseos verbum: *Date eleemosynam, & ecce om-*
nia munda sunt vobis. Quid enim? Num Pharisei, si largas fecissent
 eleemosynas sine fide in Christum, unicum humanæ salutis authorem,
 mundi, id est, iusti coram DEO fuissent? Tam parum profectò atq;
 illi, qui cum deliberato animo continuandi suam pravam vitam, libe-
 rales simul sunt in pauperes. Quorum Augustinus Sanctus Tom. 3. in
 Euchirid. c. 75. his meminit verbis: *Qui sceleratissimi vivunt, neq; curant*
talem vitam, moresq; corrigere; & inter ipsa facinora atq; flagitia sua eleemo-
synam frequentare non cessant, frustra sibi in eo blandiuntur, quoniam Dominus
dixit: date eleemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis: qui etiam cap. 70.
ejusdem libri, idem argumentum tractans impensè monuerat inquiens:
sane cavendum est, ne quisquam existimet, infamia illa crimina, qualia agunt,
qui regnum DEI non possidebunt, quotidie perpetrando, & eleemosynis quotidie red-
imenda. In melius quippè est vita mutanda, & per eleemosynas de peccatis prate-
ritis est propitiandus DEVS, &c. Cum igitur dicitur, quod eleemosyna
 ab omni peccato, & morte liberet, & omnia mundet, sensus est, jux-
 ta Bedæ, Bonaventuræ, aliorumque Patrum, ac Theologorum senten-
 tiam, eleemosynam non propriè remittere peccata, atque iustifica-
 re, verum disponere solum ad eorum remissionem; seu propitius fle-
 ctere divinam misericordiam, ex qua procedit gratuita culpæ condo-
 nationem, animæque justificatio: juxta illud Angeli ad Cornelium Cen-
 turionem Act. 10. cap. dictum: *Eleemosynæ tuæ ascenderunt in memoriam*
in conspectu DEI. Cui consonat illud Sapientis: *Conclude eleemosynam in*
sinu pauperis, & hæc pro te exorabit ab omni malo. Potest etiam sententia
 de eleemosyna omnia emundante, intelligi de emundatione, quoad
 pœnam

Ioan. 3.

Ad Rom.
10. c.

Marc. ult. 8.

Eccles. 29.

Luc. 18.

Præclara
& benè ad-
vertenda
in eleemo-
synis faci-
endis D.
Augustini
doctrina.Quomodo
verum sit,
quod elee-
mosyna ab
omni pec-
cato libe-
ret, &
mundet?

Eccles. 29.

pœnam temporalem, in homine jam justificato, per veræ contritionis actum, aut per Sacramentum penitentiae, in lege nova præceptum ad remissionem culpæ mortalis, quod universali illo de elemosyna dicto nequaquam eliditur.

Cur S. Joannes semper & identidem suis inculcarit discipulis hæc verba, *Filioli diligite alterutrum?*

1. ad Corinth. 13.

1. ad Tim. 2. v. 4.

Lib. 2. de fid. c. 29.

Nonnulli quoque huc referunt effatum illud S. Joannis Apostoli, coram discipulis identidem repetitum. *Filioli diligite alterutrum.* Et ejusdem ad discipulorum, ob frequentem jam repetitionem, tædio affectorum, interrogationem, *quare hoc semper repeteret?* responsum: *quia præceptum Domini est, & si solum fiat sufficit.* Quis verò prudenter hinc colliget: sanctissimum Apostolum atque Evangelistam omnem perfectionis plenitudinem, ita collocasse in solo unicoque præcepto dilectionis proximi, ut cætera omnia divina mandata circa fidem, spem, penitentiam, ipsamque etiam DEI charitatem excluderet? minimè gentium; sed cum sciret veram proximi dilectionem fundari in DEI amore, in hoc autem, velut in radice sua, contineri aliorum præceptorum observationem, ideo in frequentibus charissimorum sibi capitum conventiculis, discipulorum, inquam, suorum atque in fide Christiana filiorum, toties inculcavit, potissimum, inter cætera, Christi mandatum de conservanda invicem mutua dilectione. Sicut enim inter metalla aurū, ignis inter elementa, sol inter planetas, inter cælestia corpora cælum empyreū, inter Angelicas mentes Seraphici Spiritus eminent; ita virtutibus reliquis, velut Regina, superior est charitas: affirmante Paulo; *nunc manent Fides, Spes, Charitas, tria hæc, major autem horum est Charitas*, quæ tam in proximo, quam Deo summum semper bonum habet pro objecto.

Attexit hic P. Zehentner ad interpretationem nostram confirmandam, universale illud magni Apostoli dogma, quod non nisi ad sanū sensum restringendum est, ut cum generatim de DEO inquit: *omnes homines vult salvos fieri.* [Numquid (ait) igitur omnes salvabuntur, quandoquidem omnia quæcunq; vult, faciat DEUS? sed nempe opus est distinctione S. Damasceni, qui ponit in DEO duplicem voluntatem. Una vocatur *antecedens*, quæ scilicet antecedit omnem provisionem bonorum & malorum operum in homine: & hæc quantum tenet ex parte DEI, ejusque in homines benevolentia. Altera ejusdem voluntas appellatur *consequens*, quia præmissis bonis vel malis operibus ex parte hominum, vult eos salvare, vel damnare. Quando ergo

ergo Apostolus in genere ait, DEUM velle omnes homines salvos fieri, debet intelligi de voluntate non *consequente* (hac enim impios, prævisa eorum impietate, vult damnare, non salvare) sed *antecedente*; quod nimirum Deus, ante prævisionem finalis impenitentiae in aliquibus, quantum est ex parte sua, velit, optat, cupiat serio atque ex animo, omnium hominum salutem; ideoq; omnibus dedit Christum Redemptorem, & per eum Sacramenta, aliaq; ad salutem necessaria, & sufficientia media. Cæterum ut hæc DEI voluntas antecedens, fiat completa & efficax, sine ut efficaciter fortiatur effectum; debet ex parte hominis, tanquam à DEO requisita conditio, accedere: ejusdem scilicet cooperatio, & voluntaria mediolorum ad salutem præscriptorum applicatio. Quæ mens communis est SS. Patrum. Quia verò hic multorum industria mortalium deficit, excipientium, quæ DEUS liberaliter offert, beatitudinis consequendæ adjumenta, auxiliaque gratiarum, hinc multi pereunt, sed vitio proprio scordia.] Hæc ille.

Ex his (ut redeamus unde nonnihil digressi sumus) facile attingere erit, quo in sensu legitimo ac Catholico sæpius memorata DEIPARÆ Virginis pollicitatio ac propositio interpretanda atque vera sit: sensus etenim est, quod quisquis moritur in sacro ejus Scapulari, illudque gestaverit modo supra num. 57. & seq. tradito, non iturum ad inferos; quantum scilicet est ex parte gratiæ illius copiosæ, quam Confratri apud Filium suum impetrabit, intuitu sacri SCAPULARIS, collati jam tum in signum salutis, fœdus pacis, ac pacti sempiterni. Nisi ex alio capite impingat in petram scandali, & lapidem offensionis per temerariam divinæ legis transgressionem.

Nec id cuiquam, vel modicè in sanctis Patribus, aut Ecclesiasticis Historijs versato, novum, aut mirum videri debet, cum complures hujusmodi promissiones ac propositiones, & quidem in communi duntaxat SS. Virginis auxilio ac tutelâ fundatæ, & apud illos & in his reperiantur. Communis est atq; non paucorum Patrum sententia ab ultricibus gehennæ flammis immunes eos omnes futuros, qui DEIPARÆ Virginis amori ac cultui dediti fuerint; imò quidam illorum ad impossibile & necessarium rem reducere videntur. E quibus S. ANSELMUS in Orat. ad B. Virginem: *Sicut enim, ô Beatissima, omnis à te aversus, & à te despectus, necesse est, ut intereat; ita omnis ad te*

Vide Cor-
nel. 1. ad
Timot. 2.

Gestans
Sac. Sca-
pulari non
peribit,
quantum est
ex parte
gratiæ co-
piosioris,
quantum
B. V. illi
impetrabit
intuitu
Scapularis.

60.

Devotus
MARIÆ
nullus æ-
ternum pe-
ribit.

K 3

conversus

4. part. tit.
15.

Arrha est
salutis ei
esse devo-
tum.
In Annunt.
Dei Genit.
Nihil illi
impossi-
bile, &c.

Quem vult
salvat.

Nemo pe-
rit, pro
quo B. V.
vel semel
oraverit.

B. V. si vult
universam
mundum
suis preci-
bus salvare
potest.

Non orat
pro illis,
qui semper
peccare
desiderant.

conversus, & à te respectus, impossibile est, ut pereat. Et lib. de quatuor vir-
tutibus B. Virginis; impossibile est, ut aliquis homo ad eam conversus, & ab
ea respectus, damnetur. Et iterum lib. de excellent. B. Virginis Cap. 12. Tan-
tummodo velis salutem nostram, & verè nequaquam salvi esse non poterimus. S.
Antoninus: Sicut impossibile est, quod illi, à quibus Virgo MARIA oculos sue
misericordiae avertit, salventur: ita necessarium est, quod hi ad quos convertit
oculos suos pro eis advocans justificentur & glorificentur. S. Joannes Dama-
scenus SS. Virg. alloquendo, inquit: Devotum tibi esse arrha est quaedam
salutis, quam DEVS ijs dat, quos vult salvos fieri. S. Petrus Damiani serm.
I. de Nativ. B. P. sub finè. Quid tibi negabitur, cui negatum non est Theophilus
de ipsis perditionis faucibus revocare? Nil tibi impossibile est, cui possibile est, de spe-
ratos in spem Beatitudinis relevare. S. Bernardus serm. I. in Salve Regina.
Convenienter vocatur Regina Misericordiae, quod divinae pietatis abyssum, cui
vult, quando vult, & quomodo vult, creditur aperire. Ut quis enormis pec-
cator non pereat, cui Sancta Sanctorum Patrocinij sui suffragia praestat. Eundem
vide serm. 4. de Assumptione, & Homil. super missus est. S. Bonaventura Tom.
I. part. 2. opuscul. de Psalterio Virginis: Qui dignè coluerit illam iustifica-
bitur: qui autem neglexerit illam morietur in peccatis suis. Et idem alibi:
Quem vis ipsa salvus erit, & à quo averis vultum tuum vadit in interitum.

S. Germanus serm. de Zona Virginis. Quomodo corpus nostrum vi-
talis signum operationis habet respirationem: ita & sanctissimum nomen tuum,
Virgo Beatissima, quod in ore fervorum tuorum versatur assidue, in omni tem-
pore, loco & modo, vita, latuita & auxilij, non solum est signum, sed ea etiam
procurat & conciliat. Consulatur etiam D. Bernardus: Tom. 4. Do-
minica Quinquagesimae serm. 1. cap. 2. Et Godfridus Cardin. serm. 3.
cujus verba admiratione & animadversione digna sunt. Beata, inquit,
MARIA Mater, Virgo, & Sponsa intacta, piissima apud piissimum Filium obtine-
bit, ut nemo illorum pereat, pro quibus vel semel oraverit. Nec mirum, quia
universum suis precibus mundum salvare potest, si ipsa voluerit. Et ipsa quidem
pro universo mundo paratissima esset ad precandum, totusq; mundus salvaretur,
si ejus precibus se faceret dignum. Haec veracissime apud omnipotentem Filium,
ut diximus, orando potest, quidquid desiderat; sed pro illis, qui semper peccare
desiderant, nullatenus orat, pro quibus Sanctorum nullus orare praesumit. Ludovi-
cus Bloisius pientissimus Abbas in Canone vitae spiritualis cap. 18. Fieri
non potest, inquit, ut pereat, qui MARIAE sedulus, & humilis cultor fuerit.
Et alibi: Citius calum cum terra perierit, quam ipsa (B. Virgo) aliquem
serm

seriò se implorantem suâ ope destituat. Et in *Monili Spirituali Cap. i.* refert, ipsissimam Veritatem Patrem æternum dixisse S. Catharinæ Virgini Senensi hæc verba: *MARIÆ Vnigeniti Filij mei gloriosæ Genitrici à bonitate mea concessum est, propter incarnati VERBI reverentiam, ut quicumq; etiam peccator, ad eam cum devota veneratione recurrit, nullo modo diripiatur à demone infernali.* Refert quoque *ibidem* idem Religiosissimus Abbas, *DEIPARAM* Virginem hæc verba sanctæ Brigittæ dixisse; *Quantumcunq; homo peccet, si toto corde cum vera emendatione, & charitate ad me confugerit, statim parata sum recipere vementem, nec attendo quantum quis peccaverit, sed quali intentione ac voluntate redit ad me.*

CONFIRMAT quoque nostrum intentum alia non dissimilis *DEIPARÆ* Virginis sanctissimo Prædicatorum Patriarchæ *DOMINICO* exhibita revelatio, quam recenset *Bzovius Tom. 13. Annal. ad ann. 1213. num. II.* ubi *SS. Virgo de Rosario* loquens, dicit: *Hoc erit unicum ad evertendas hæreses, vitia extinguenda, virtutes promovendas, misericordiam divinam implorandam, suffragiaq; mea impetranda, magnum & singulare in Ecclesia instrumentum.* Quæ omnia de Rosario verificari nequeunt, nisi quatenus ex promissione & intercessione Virginis Sanctissimæ, illud piè recitantibus, hæc à *DEO* propitiùs conceduntur. Eadem quoque cælorum Regina *B. Alano* ejusdem Ordinis alumno subjecta divinitus manifestavit: *Secretum pandam tibi divina providentia. Scias enim, & securè intelligas, quod & indilate alijs patefacias; quod videlicet signum probabile est, & propinquum æternæ damnationis, horrere & attediari, & negligere Salutationem Angelicam, totius mundi reparativam: habentibus verò devotionem ad hanc, signum est ordinationis & prædestinationis permagnum ad gloriam.*

NON desunt complures similes sanctissimis viris factæ revelationes, aliq; permulta *SS. Patrum* testimonia, nec non innumera à *DEIPARA* mortalibus exhibita admiranda beneficia, ac prodigiosa exempla, quibus assertum nostrum demonstrare, confirmareque possemus: verùm hæc sufficere videntur, licet intermittere nequeam, quin unius saltem hæretici seu hæresiarchæ, cum alijs plures produci valerent, pro hac veritate testimonium hic proferam: quod hæc potissimum in materia & novum ac singulare est. *Joannes Wicleph* in quodam *Sermone de Assumptione MARIÆ*, referente *Joanne Pziziramo* Hussitarum primario Doctore, apud *Bzovium Tom. 15. Annal. ad ann.*

1430.

In Speculo
Spir. c. 12.

61.

Confirmatur supra dicta non dissimili *S. Dominico* facta revelatione, ac promissione. Ex revelatione facta *B. Alano* signum est prædestinationis devotio ad Salutationem Angelicam & reprobationis illam horrere & negligere.

62.

Nota eximium Hæresiarum de prædicatione veritate, & Deiparæ in omnibus singulari beneficentia testimonium.

1430. art. 22. sic dixerit: Videtur mihi, quod impossibile est nos premiari sine MARIÆ suffragio. Veruntamen sunt gradus in ejus auxilio; & quosdam etiam præscitos jurat ad cavendum peccata, vel eorum gravitatem, & per consequens ad pœnæ perpetua mitigationem: quosdam autem jurat ad bonorum fortuna, natura, & gratiæ cumulationem, & per consequens ad periculi, vel damni temporalis evitacionem: & quosdam ad beatitudinis promeritacionem; & sic nemo est expertus ejus superabundanti suffragio, sive plus, sive minus sibi servaverit; imò illi qui nihil meruerunt, sentiunt ejus levamen, &c. ac nonnullis interjectis, subjungit: MARIÆ sepe prævenit merita peccatorum, quia meretur existentibus in crimine, ut resurgant; & sic non est sexus, etas, vel status, vel conditio humani generis, quin necesse habeat auxilium Virginis implorare. Hactenus Wicleph.

CAPUT XI.

In quo consistat præfatum speciale auxilium DEIPARÆ Virginis?

63.

U M in superiori Capite non semel insinuaverimus, DEIPARÆ Virginis exponentes promissionem, de Contrahentibus suis ab æterno incendio eruendis, id potissimum fieri mediante speciali auxilio illis ab eadem Virgine Matre, maximè in mortis periculo aut articulo præstando; restat nunc ut videamus & discutiamus, in quo præsertim præfatum SS. Virginis auxilium consistat. Pro cujus faciliori elucidatione observandum est primò, de fide esse Sanctos in cælo pro hominibus in terris degentibus DEUM orare. Orant verò pro illis non solum in communi, verum etiam in particulari, pro tali, aut tali persona, eausã aut necessitate, &c. Prior asserti pars è sacris paginis constat: nam ante Christi adventum anime justæ perfectè purgatæ, licet divinam nondum viderent essentiam, attamen pro existentibus in hac mortali vita orabant, uti de Onia & Hieremia tradit Liber 2. Machab. c. 15. inquit: Hic est, qui multum orat pro populo, & universa sancta Civitate, &c. Altera assertionis pars etiam certa est, quam solide probat Bellarminus lib. 1. de Eccl. Triumph. cap. 18. è Scripturæ ac complurium Patrum testimonijs.

Beati in cælis orant pro hominibus in terris degentibus.

DEIN-